

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 6/2007 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av 7 kap. 5 och 11 § i lagen om offentlig
arbetskraftsservice**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av 7 kap. 5 och 11 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (RP 78/2007 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pasi Järvinen, arbetsministeriet

- utbildnings- och arbetskraftspolitisk sekreterare Saana Siekkinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- arbetskraftspolitisk ombudsman Heikki Taulu, Akava r.f.
- utbildningsombudsman Veli-Matti Lamppu, Företagarna i Finland rf
- specialforskare Pekka Stenholm.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf och Finlands näringsliv.

PROPOSITIONEN

I försöket med startpeng har också andra än arbetslösa arbetssökande som vill etablera sig som företagare haft möjlighet att få sysselsättningsstöd i form av startpeng från arbetskraftsbyrån. En temporär bestämmelse om försöket är i kraft till utgången av 2007. Det utvidgade systemet med startpeng föreslås bli stadigvarande genom att det i lagen om offentlig arbetskraftsservice tas in en permanent bestämmelse om att enskil-

da kunder kan beviljas startpeng. Dessutom föreslås den maximala tiden för startpeng bli förlängd från 10 till 18 månader.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Motivering***Allmänt**

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Det finns undersökningar som visar att startpengen har möjliggjort för många företag att etablera sig och snabbt få i gång verksamheten. Trots att företagen har kritiserat startpengens storlek och totala tidslängd har den ansetts spela en stor roll för att uppmuntra företagsamhet. Den ses som ett moraliskt stöd och ett bevis för att det allmänna vill stödja företagsamhet.

Regeringens förslag att permanenta startpengen stöder målet i regeringsprogrammet att sänka tröskeln för övergång från lönearbete till egenföretagsamhet. Allt fler människor alternerar mellan företagsamhet och lönearbete under sin karriär, och företagsamhet ses inte längre som slutpunkten på karriären eller som ett fenomen utan samband med lönearbete i traditionell mening. Det väsentliga ur samhällets synvinkel är att den enskildes insats kan tas till vara på ett lämpligt sätt på arbetsmarknaden.

Försöket med startpeng har gett goda resultat. Företag som etablerats med hjälp av startpeng har en högre överlevnadsfaktor än andra. Fler än hälften av de företag som fått startpeng har ansökt om förlängd peng. De företagare som beviljats förlängning anser att den hjälpt dem att stabilisera verksamheten. En förlängning av startpengen kräver behovsprövning och därmed kan den maximala tiden också efter förlängning riktas till de startpengsföretagare som bäst behöver det.

När den maximala tiden för startpeng förlängs gäller det att säkra att det tvåfasiga systemet fungerar. Två faser har ansetts vara nyttigt och lämpligt för både företagare och själva systemet. Genom halvtidsutvärderingar har företagare som fått startpeng kunnat få experthjälp och en mer realistisk uppfattning om sitt företags

starka sidor, svagheter och framtidsutsikter. I halvtidsutvärderingarna gäller det att se inte bara på behovet av fortsatt utkomsttrygghet utan också på företagets överlevnadsmöjligheter (hur marknaden utvecklas, hur kundunderlaget kan breddas, hur företaget klarat sin ekonomi dittills osv.). Utskottet vill därför inskräpa att det är viktigt med halvtidsutvärderingar också efter en förlängning av den maximala tiden för startpeng.

Hur långt anslaget förslår

År 2007 har Arbetskrafts- och Näringscentralerna i sina driftsplaner öronmärkt omkring 29 miljoner euro av sysselsättningsstödet för startpeng. De beräknar att ytterligare omkring 4,4 miljoner euro av arbetsmarknadsstödet kommer att användas för startpeng. Startpengen ingår under samma moment (34.06.51) som alla andra anslag för Arbetskraftsförvaltningens aktiveringsprogram och upphandling av Arbetskraftstjänster. Arbetsministeriet delar ut anslagen till Arbetskrafts- och Näringscentralerna, som i sista hand bestämmer hur stor del av anslagen de avsätter för startpeng. Kunderna har ingen subjektiv rätt till startpeng, utan positiva beslut fattas inom ramen för tillgängliga anslag. I regel ökas sysselsättningsanslagen under budgetåret bara om sysselsättningsläget försämras i väsentlig grad, men inte utifrån antalet ansökningar.

Antalet ansökningar om startpeng varierar från år till år och enligt region, och därför är det svårt för Arbetskraftsbyråerna att planera användningen av sysselsättningsanslag så att alla sökande som uppfyller behöriga krav får full startpeng oberoende av vilken tid av året ansökan lämnas in. På senare år har Arbetsförvaltningen i flera omgångar kritiserats för att en del av sysselsättningsanslagen aldrig kommit till användning, trots att det har funnits ett behov. För att råda bot på detta har Arbetsförvaltningen under 2007 vidtagit vissa åtgärder för att säkerställa att anslagen utnyttjas fullt ut och bundit upp lejonparten av anslagen redan i början av året.

Det har i sin tur lett till problem med att tillgodosätta behovet mot slutet av året.

Utskottet har erfarit att man i år på grund av att anslagen inte har räckt till har fattat totalt 66 negativa startpengsbeslut inom sex arbetskrafts- och näringscentralers område och totalt 91 negativa beslut om förlängt stöd inom åtta centralers område. För ett positivt beslut om sex månaders startpeng till alla de som fått avslag och för ett positivt beslut om fyra månaders förlängning till de som fått avslag på sin ansökan om förlängning skulle det ha krävts omkring 450 000 euro till i anslag. Nio arbetskrafts- och näringscentraler bedömer dessutom att en del ansökningar aldrig lämnades in när de sökande fick vetskap om anslagssituationen. En del av dem som hört sig för om startpeng har skjutit upp sin etablering på framtiden för att få startpeng och andra har etablerat sig utan någon startpeng.

Utskottet anser att systemet med startpeng är ett bra sätt att sysselsätta människor. Det stöder

också målet i regeringsprogrammet att rikta sysselsättningsåtgärder till den privata sektorn. Det är ett problem att bristen på anslag tvingar myndigheterna att förkasta stödberättigade ansökningar, och det försvårar i sin tur för företag som behöver startpeng för att etablera sig eller att fortsätta med verksamheten.

Det är viktigt att de sökande som uppfyller kriterierna för stöd får startpeng. Det kräver större flexibilitet i anslaget för startpeng. Utskottet anser att regeringen bör utreda hur anslaget för startpeng kan budgeteras så att det flexibelt kan anpassas efter antalet ansökningar som uppfyller kriterierna.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Susanna Haapoja /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Merja Kuusisto /sd
Esa Lahtela /sd

Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd
Jyrki Yrttiaho /vänst
ers. Juha Rehula /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.